

havde mange Fordele, havde dog ikke den, at den kunde holde Statsdelene sammen, hvilket maaffee var en af dens væsentligste Mangler. Men, kunde den ikke gjøre dette, da kan langt mindre efter min Formening den nye Ordning gjøre det. Man kunde maaffee sige, at man endnu ikke kjender Noget til den Fællesforfatning, som skal sammenholde de forskjellige Statsdele, og at den maaffee kunde blive saa mægtig og sammenholdende, at den virkelig kunde bøde paa Specialforfatningernes Ueensartethed. Dette kunde man maaffee have sagt tidligere, uagtet det dog forekommer mig, at der hørte en stærk Tro dertil; men nu forekommer det mig i alt Fald, at man ikke længere kan sige det, da vi have seet, hvorledes den fiesvigiske Forfatning er bleven. Hvis man dengang, da man aldeles ikke vidste, hvorledes de andre Statsdeles Specialforfatninger skulde være, vilde have sagt: „det kan jo være muligt, at de kunne blive eensartede med vor, og at altsaa ogsaa Sammenbindelsen, Fællesforfatningen, som skal gjælde for hele Monarchiet, godt kan sammenknytte det Hele“, da vilde jeg have sagt, at jeg vel ikke troede det, men at det dog var muligt. Det vilde omrent have været det Samme, som om man, naar man skulde opføre en Bygning med 3 Fløie eller en Hovedbygning med 2 Fløie, først opførte een af Sidefløiene, og saa trøstede sig med, at nu kunde man jo bagefter opføre den anden Fløi, og at da Hovedbygningen kunde blive Noget, som vilde kunne harmonere med det Hele, og det kunde jo maaffee lade sig høre; men, naar jeg seer, at den ene Fløi er bygget i en bestemt Stiil og den anden i en ganske modsat, kan jeg ikke begribe, hvorledes man kan faae Hovedbygningen i Harmonie med det Hele. Hvad jeg her har ytret, vil jeg bede om maa blive anseet for min oprigtige Mening om Sagen. Jeg er temmelig vis paa, at man vil underlægge, hvad jeg her har sagt, heelt andre Tanker; jeg tvivler ikke paa, at man vil sige, at jeg har ansørt dette, fordi jeg i det Hele vil rive ned paa Sagen, og at jeg vil ramme noget ganske Andet, nemlig vor nu gjældende Forfatning. For nu at gjøre dem,

som maatte ville tale saaledes imod mig, magtesløse, skal jeg tillade mig at yttre, at, skjøndt jeg ganske vist ikke finder vore nuværende Forhold fuldkomne, og skjøndt jeg ganske vist — det siger jeg endog saa reent ud — finder dem saa ufuldkomne, at jeg troer, at det kan være vanskeligt af dem virkelig at kunne udarbejde en kræftig repræsentativ Forfatning, vilde jeg dog ikke betænke mig et Dieblif paa at vælge istedetfor en saadan separatistisk Ordning, som den nuværende, hvis en Regering, som fortjente nogen Tiltro, foreslog det, at udvide vore nuværende indre Forhold til hele Monarchiet. Jeg vilde ikke betænke mig derpaa et Dieblif, men trøste mig med, at man i Tidens Løb vilde kunne forandre og forbedre den indre mangelfulde Forfatning, saa at den virkelig kunde blive practicabel. Jeg vilde da have opnaaet den for mig store Ting, at hele Danmarks Rige var saa godt sammenbundet, som man vel kunde gjøre det. Jeg vil nu henstille et Par Ord til dem, baade her og paa et andet Sted, som kalde sig Frihedsvenner, Demokrater, og som troe, at de ere slupne ret heldigt fra Løsningen derved, at de kun have maattet opgive saa saa af de saakaldte vundne Friheder, som steet er ved dette Forflag. Jeg vil minde dem om, at jeg ikke troer, at det nu er Tiden for dem og for Andre, som ere af en forskjellig Mening, at indlade sig i Strid med hinanden. Jeg mener, at, førend de kunne forsvare at hæge og pleie deres politiske Anskuelser, maae de have et Fædreland til at anlægge disse forskjellige Ideer i. Som vore Forhold med Hensyn til vort Land nu ere, kunne vi ikke sige at have et sikkert Fædreland, førend vi have en saadan Heelstat, at Statsdelene ikke gaae fra hinanden ved den første Leilighed. Jeg mener, at Ydermuren omkring den indre Frihed, hvorledes man end betragter og opfatter denne, er Statens Selvstændighed; men denne Statens Selvstændighed kunne vi paa ingen Maade tænke paa at opnaae, forinden vi have et saadant Samfund, et saadant dansk Land, hvis enkelte Dele ikke ved den første Leilighed, ved det første Stød udenfra falde fra hverandre.